

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดกรอบสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานและเมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้นไว้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระการเรียนรู้และกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดจากมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานสำหรับผู้เรียนทุกคน นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเอง ให้เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการของผู้เรียนได้อีก

การศึกษาคณิตศาสตร์สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่เปิดโอกาสให้เยาวชนทุกคนได้เรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิตตามศักยภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ เยาวชนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์ที่พอเพียง สามารถนำความรู้ ทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็น ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อ ดังนั้นจึงเป็นความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่ต้องจัดสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนแต่ละคน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ และต้องการเรียนคณิตศาสตร์มากขึ้น ให้ถือเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องจัดโปรแกรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้อคณิตศาสตร์เพิ่มเติมตามความถนัดและความสนใจ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ที่ทัดเทียมกับนานาชาติของประเทศ

คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปีแล้ว ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระคณิตศาสตร์ มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ ตระหนักในคุณค่าของคณิตศาสตร์ และสามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนสามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และเป็นพื้นฐานในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

การที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้อคณิตศาสตร์อย่างมีคุณภาพนั้น จะต้องมีความสมดุลระหว่างสาระทางด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ ควบคู่ไปกับคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจในคณิตศาสตร์พื้นฐานเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ การวัด เรขาคณิต พีชคณิต การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ที่ไปประยุกต์ได้

2. มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็น ได้แก่ความสามารถในการแก้ปัญหา ด้วยวิธีการที่หลากหลาย การให้เหตุผล การสื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ

3. มีความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบ มีระเบียบวินัย มีความรอบคอบ มีความรับผิดชอบ มีวิจารณญาณ มีความเชื่อมั่นในตนเอง พร้อมทั้งตระหนักในคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์

คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3)

เมื่อผู้เรียนจบการเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผู้เรียนควรมีความสามารถดังนี้

1. มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจำนวนจริง มีความเข้าใจเกี่ยวกับอัตราส่วน สัดส่วน ร้อยละ เลขยกกำลังที่มีเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็ม รากที่สองและรากที่สามของจำนวนจริง สามารถคำนวณเกี่ยวกับจำนวนเต็ม เศษส่วน ทศนิยม เลขยกกำลัง รากที่สองและรากที่สามของจำนวนจริง และสามารถนำความรู้เกี่ยวกับจำนวนไปใช้ในชีวิตจริงได้

2. สามารถนิยามและอธิบายลักษณะของรูปเรขาคณิตสามมิติจากภาพสองมิติ มีความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ผิวและปริมาตร สามารถเลือกใช้หน่วยการวัดในระบบต่าง ๆ เกี่ยวกับความยาว พื้นที่และปริมาตรได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการวัดไปใช้ในชีวิตจริงได้

3. มีความเข้าใจเกี่ยวกับสมบัติของความเท่ากันทุกประการและความคล้ายของรูปสามเหลี่ยม เส้นขนาน ทฤษฎีบทพีทาโกรัสและบทกลับ และสามารถนำสมบัติเหล่านั้นไปใช้ในการให้เหตุผลและแก้ปัญหาได้

4. มีความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการแปลง (transformation) ทางเรขาคณิตในเรื่องการเลื่อนขนาน (translation) การสะท้อน (reflection) และการหมุน (rotation) และนำไปใช้ได้สามารถวิเคราะห์แบบรูป สถานการณ์หรือปัญหา และสามารถใช้สมการ อสมการ กราฟ หรือแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อื่น ๆ ในการแก้ปัญหาได้

5. มีความเข้าใจเกี่ยวกับค่ากลางของข้อมูลในเรื่องค่าเฉลี่ยเลขคณิต มัชฌิม และฐานนิยม และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม สามารถกำหนดประเด็น เขียนข้อคำถาม กำหนดวิธีการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสมได้ สามารถนำเสนอข้อมูลรวมทั้งอ่าน แปลความหมาย และวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ สามารถใช้ความรู้ในการพิจารณาข้อมูลข่าวสารทางสถิติ ตลอดจนเข้าใจถึงความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้น ได้จากการนำเสนอข้อมูลทางสถิติ

6. มีความเข้าใจเกี่ยวกับการทดลองสุ่ม เหตุการณ์ และความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ สามารถใช้ความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็น ในการคาดการณ์และประกอบการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

7. มีความเข้าใจเกี่ยวกับการประมาณค่าและสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็น สามารถแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลายและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สามารถให้เหตุผล สื่อสาร สื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และนำเสนอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ

สาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้นี้เป็นสาระหลักที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกคน ประกอบด้วย เนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนควรบูรณาการ สาระ ต่าง ๆ เข้าด้วยกันเท่าที่จะเป็นไปได้

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ประกอบด้วย

สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ

สาระที่ 2 การวัด

สาระที่ 3 เรขาคณิต

สาระที่ 4 พีชคณิต

สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

สาระที่ 6 ทักษะ / กระบวนการทางคณิตศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกคน มีดังนี้

สาระที่ 1 : จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค 1.1: เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง

มาตรฐาน ค 1.2: เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่าง ๆ และสามารถใช้ในการดำเนินการในการแก้ปัญหาได้

มาตรฐาน ค 1.3: ใช้การประมาณค่าในการคำนวณและแก้ปัญหาได้

มาตรฐาน ค 1.4: เข้าใจในระบบจำนวนและสามารถนำเสนอสมบัติเกี่ยวกับจำนวนไปใช้ได้

สาระที่ 2: การวัด

มาตรฐาน ค 2.1: เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด

มาตรฐาน ค 2.2: วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัดได้

มาตรฐาน ค 2.3: แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดได้

สาระที่ 3 : เรขาคณิต

มาตรฐาน ค 3.1: อธิบายและวิเคราะห์รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติได้

มาตรฐาน ค 3.2: ใช้การนิกภาพ (visualization) ใช้เหตุผลเกี่ยวกับปริภูมิ (spatial reasoning) และใช้แบบจำลองทางเรขาคณิต (geometric model) ในการแก้ปัญหาได้

สาระที่ 4: พีชคณิต

มาตรฐาน ค 4.1: อธิบายและวิเคราะห์แบบรูป (pattern) ความสัมพันธ์ และฟังก์ชันต่าง ๆ ได้

มาตรฐาน ค 4.2: ใช้นิพจน์ สมการ อสมการ กราฟ และแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อื่น ๆ แทนสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนแปลความหมายและนำไปใช้แก้ปัญหาได้

สาระที่ 5: การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค 5.1: เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้

มาตรฐาน ค 5.2: ใช้วิธีการทางสถิติและความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล

มาตรฐาน ค 5.3: ใช้ความรู้เกี่ยวกับสถิติและความน่าจะเป็นช่วยในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้

สาระที่ 6: ทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์

มาตรฐาน ค 6.1: มีความสามารถในการแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค 6.2: มีความสามารถในการให้เหตุผล

มาตรฐาน ค 6.3: มีความสามารถในการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ

มาตรฐาน ค 6.4: มีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ ได้

มาตรฐาน ค 6.5: มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3)

สาระที่ 1: จำนวนและการดำเนินการ

มาตรฐาน ค 1.1: เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้จำนวนในชีวิตจริง

1. มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจำนวนเต็ม-บวก จำนวนเต็มลบ ศูนย์ และจำนวนตรรกยะ

2. รู้จักจำนวนอตรรกยะ และจำนวนจริง

3. เข้าใจเกี่ยวกับ อัตราส่วน สัดส่วน ร้อยละ และนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้

4. เข้าใจเกี่ยวกับเลข-ยกกำลังที่มีเลขชี้กำลังเป็นจำนวนเต็ม และสามารถเขียน

จำนวนให้อยู่ในรูปสัญกรณ์วิทยาศาสตร์ ($A \times 10^n$ เมื่อ $1 \leq A < 10$ และ n เป็นจำนวนเต็ม) ได้เข้าใจเกี่ยวกับรากที่สองและรากที่สามของจำนวนจริง

มาตรฐาน ค 1.2: เข้าใจถึงผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของจำนวนและความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินการต่าง ๆ และสามารถใช้ในการดำเนินการในการแก้ปัญหาได้

1. บวก ลบ คูณ และหารจำนวนเต็ม เศษส่วน ทศนิยม เลขยกกำลัง และนำไปใช้แก้ปัญหาได้
2. ทหารากที่สองและรากที่สามของจำนวนเต็มโดยการแยกตัวประกอบ และนำไปใช้แก้ปัญหาได้
3. อธิบายผลที่เกิดขึ้นจากการบวก การลบ การคูณ การหาร การยกกำลัง และการหารากของจำนวนเต็มและจำนวนตรรกยะ พร้อมทั้งบอกความสัมพันธ์ของการดำเนินการของจำนวนต่างๆ ได้
4. ตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้จากการคำนวณและการแก้ปัญหา

มาตรฐาน ค 1.3: ใช้การประมาณค่าในการคำนวณและแก้ปัญหาได้

1. เข้าใจเกี่ยวกับการประมาณค่าและนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
2. ทหารากที่สองและรากที่สามของจำนวนจริงโดยการประมาณ การเปิดตาราง หรือการใช้เครื่องคำนวณ และนำไปใช้แก้ปัญหาได้

มาตรฐาน ค 1.4: เข้าใจในระบบจำนวนและสามารถนำสมบัติเกี่ยวกับจำนวนไปใช้ได้

1. เข้าใจสมบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบจำนวนเต็มและนำไปใช้แก้ปัญหาได้
2. มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับจำนวนในระบบจำนวนจริง

สาระที่ 2 : การวัด

มาตรฐาน ค 2.1: เข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการวัด

1. เข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่-ผิวและปริมาตรของรูปเรขาคณิตสาม-มิติ
2. เลือกใช้หน่วยการวัดในระบบต่าง ๆ เกี่ยวกับความยาว พื้นที่ และปริมาตรได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐาน ค 2.2: วัดและคาดคะเนขนาดของสิ่งที่ต้องการวัดได้

1. คาดคะเนเวลา ระยะทาง ขนาด และน้ำหนักได้อย่างใกล้เคียง และสามารถอธิบายวิธีการที่ใช้คาดคะเนได้
2. ใช้การคาดคะเนเกี่ยวกับการวัดในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐาน ค 2.3: แก้ปัญหาเกี่ยวกับการวัดได้

1. ใช้ความรู้เกี่ยวกับความยาว พื้นที่ พื้นที่ผิว และปริมาตรในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

สาระที่ 3 : เรขาคณิต

มาตรฐาน ค 3.1: อธิบายและวิเคราะห์รูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติได้

1. อธิบายลักษณะและสมบัติของปริซึม พีระมิด ทรง-กระบอก กรวย และทรงกลมได้

2. สร้างรูปเรขาคณิตอย่างง่ายโดยไม่เน้นการพิสูจน์ได้

3. วิเคราะห์ลักษณะของรูปเรขาคณิตสามมิติจากภาพสองมิติได้

มาตรฐาน ค 3.2 : ใช้การนึกภาพ (visualization) ใช้เหตุผลเกี่ยวกับปริภูมิ (spatial reasoning) และใช้แบบจำลองทางเรขาคณิต (geometric model) ในการแก้ปัญหาได้

1. เข้าใจเกี่ยวกับสมบัติของความเท่ากันทุกประการและความคล้ายของรูปสามเหลี่ยม เส้น-ขนาน ทฤษฎีบทพีทาโกรัสและบทกลับ และนำไปใช้ในการให้เหตุผลและแก้ปัญหาได้

2. เข้าใจเกี่ยวกับการแปลง (transformation) ทางเรขาคณิตในเรื่องการเลื่อนขนาน (translation) การสะท้อน (reflection) และการหมุน (rotation) และนำไปใช้ได้

3. บอกภาพที่เกิดขึ้นจากการเลื่อนขนาน การสะท้อน และการหมุนรูปต้นแบบ และสามารถอธิบายวิธีการที่จะได้ภาพที่ปรากฏเมื่อกำหนดรูปต้นแบบและภาพนั้นให้

สาระที่ 4: พีชคณิต

มาตรฐาน ค 4.1: อธิบายและวิเคราะห์แบบรูป (pattern) ความสัมพันธ์ และฟังก์ชันต่างๆ ได้

1. วิเคราะห์และอธิบายความสัมพันธ์ของแบบรูปที่กำหนดให้ได้

มาตรฐาน ค 4.2: ใช้นิพจน์ สมการ อสมการ กราฟ และแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อื่นๆ แทนสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนแปลความหมายและนำไปใช้แก้ปัญหาได้

1. แก้สมการและอสมการเชิงเส้น ตัวแปรเดียวได้

2. เขียนสมการหรืออสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวแทนสถานการณ์หรือปัญหาที่กำหนดให้และนำไปใช้แก้ปัญหา พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้

3. เขียนกราฟแสดงความเกี่ยวข้องระหว่างปริมาณสองชุดหรือสมการเชิงเส้นที่กำหนดให้ได้

4. อ่านและแปลความหมายกราฟที่กำหนดให้ได้

5. แก่ระบบสมการเชิงเส้นสองตัวแปร และสามารถนำไปใช้แก้ปัญหา พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้

6. อธิบายลักษณะของรูปที่เกิดขึ้นจากการเลื่อนขนาน การสะท้อน และการหมุน บนระนาบพิกัดฉากได้

สาระที่ 5 : การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น

มาตรฐาน ค 5.1: เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

1. กำหนดประเด็น เขียนข้อคำถาม กำหนดวิธีการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลได้

2. เข้าใจเกี่ยวกับค่ากลางของข้อมูลในเรื่องค่าเฉลี่ยเลข-คณิต มัธยฐาน และฐานนิยม และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม

3. นำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม อ่าน แปลความหมาย และวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลได้

มาตรฐาน ค 5.2: ใช้วิธีการทางสถิติและความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล

1. เข้าใจเกี่ยวกับ การทดลองสุ่ม เหตุการณ์ ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ และใช้ความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล

มาตรฐาน ค 5.3: ใช้ความรู้เกี่ยวกับสถิติและความน่าจะเป็นช่วยในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้

1. ใช้ความรู้เกี่ยวกับสถิติในการพิจารณาข้อมูลข่าวสารทางสถิติ และใช้ความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นประกอบการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

2. เข้าใจถึงความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นได้จากการนำเสนอข้อมูลทางสถิติ

สาระที่ 6 : ทักษะ / กระบวนการทางคณิตศาสตร์

มาตรฐาน ค 6.1: มีความสามารถในการแก้ปัญหา

1. ใช้วิธีการที่หลากหลายแก้ปัญหาได้

2. ใช้ความรู้ ทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐาน ค 6.2: มีความสามารถในการให้เหตุผล

1. สามารถแสดงเหตุผลโดยการอ้างอิงความรู้ ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง หรือสร้างแผนภาพ

มาตรฐาน ค 6.3: มีความสามารถในการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และการนำเสนอ

1. ใช้ภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร สื่อความ-หมาย และนำเสนอได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และรัดกุม

มาตรฐาน ค 6.4: มีความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ ได้

1. เชื่อมโยงความรู้ เนื้อหาต่าง ๆ ในวิชาคณิตศาสตร์และ นำความรู้ หลักการ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่น ๆ

2. นำความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนคณิตศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และในการดำรงชีวิต

มาตรฐาน ค 6.5: มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน

แนวคิดในการสอนวิชาคณิตศาสตร์

วิชาคณิตศาสตร์

1. ความหมายของวิชาคณิตศาสตร์

สิริพร ทิพย์คง (2545 : 1-3) ได้ให้ความหมายของคณิตศาสตร์ดังนี้

1. คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ว่าด้วยการคิด การใช้กระบวนการคิด ต้องอาศัยเหตุผลและการเรียนคณิตศาสตร์เป็นการฝึกแก้ปัญหาต่าง ๆ
2. คณิตศาสตร์เป็นภาษาอย่างหนึ่ง สัญลักษณ์ที่ใช้ในวิชาคณิตศาสตร์เกิดขึ้นจากการคิดและตกลงยอมรับที่จะนำไปใช้ เช่น ตัวเลขฮินดูอารบิก ได้แก่ 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 ซึ่งชาวฮินดู ได้คิดขึ้นเมื่อประมาณ ค.ศ. 500 และปัจจุบันก็ยังใช้ตัวเลขฮินดูอารบิก
3. คณิตศาสตร์มีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ โดยสร้างแบบจำลองและศึกษาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในธรรมชาติ เช่น เรขาคณิตแบบยูคลิด ปรากฏการณ์ทางพันธุกรรม สามารถอธิบายได้ในเชิงคณิตศาสตร์โดยใช้เมตริกซ์ การเพิ่มของประชากรสามารถอธิบายในเชิงของคณิตศาสตร์โดยใช้เลขยกกำลัง เป็นต้น ความมีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ของคณิตศาสตร์นั้นเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ดังเช่น “คณิตศาสตร์เป็นราชินีของวิทยาศาสตร์”
4. คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่สร้างความมีระเบียบแบบแผน มีลำดับขั้นตอนในการคิดและต้องอาศัยการคิดอย่างมีเหตุผล สิ่งที่เรียกก่อนจะเป็นพื้นฐานในการเรียนเรื่องต่อไปหรือในการเรียนวิชาต่อไป เช่น การเรียนเรื่องการบวกก่อนการเรียนเรื่องการคูณ การเรียนเรื่องลำดับและอนุกรมก่อนการเรียนเรื่องแคลคูลัส
5. คณิตศาสตร์เป็นศิลปะอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับศิลปะอย่างอื่น ความหมายของคณิตศาสตร์ คือ ความมีระเบียบและความกลมกลืนที่เกิดขึ้นภายใน นักคณิตศาสตร์พยายามแสดงออกถึงค่าสูงสุดของชีวิต ความสัมพันธ์และแสดงโครงสร้างใหม่ ๆ ทางคณิตศาสตร์ออกมา การสำรวจความคิดใหม่ ๆ ทางคณิตศาสตร์ส่งผลให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

เสริมศักดิ์ สุรวัดลก (2539 : 24) กล่าวว่าคณิตศาสตร์เป็นเรื่องมือในการแสดงออกซึ่งความคิดที่เป็นระเบียบ ฝึกการคิดเป็นขั้นตอนละเอียดถี่ถ้วน ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ คิดและปฏิบัติได้อย่างรวดเร็วถูกต้องแม่นยำ มีระเบียบวิธีการหลักเกณฑ์ที่แน่นอนในการแก้ปัญหา

สมทรง สุวพานิช (2539 : 4-7) ได้สรุปความหมายของคณิตศาสตร์ ดังนี้

1. คณิตศาสตร์เป็นวิชาเกี่ยวกับความคิด เราใช้คณิตศาสตร์พิสูจน์อย่างมีเหตุผลว่าสิ่งที่เราคิดนั้น เป็นเรื่องจริงหรือไม่ ด้วยวิธีการคิดเราก็สามารถจะนำเอาวิชาคณิตศาสตร์ไปแก้ปัญหา

ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมทั้งช่วยให้เป็นคนใฝ่รู้ ตลอดจนพยายามคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ คณิตศาสตร์จึงเป็นรากฐานแห่งความเจริญ

2. คณิตศาสตร์เป็นภาษาอย่างหนึ่ง มีลักษณะเป็นภาษาสากล สื่อความหมายได้อย่างถูกต้องชัดเจน เช่น $2+3+5 = 10$ ไม่ว่าชนชาติใด ภาษาใด อ่านประโยคนี้อาจเข้าใจตรงกัน

3. คณิตศาสตร์ เป็นการศึกษาถึงกระบวนการและความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดเชิงคณิตศาสตร์ และเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ทุกคนใช้ในชีวิตประจำวัน

4. คณิตศาสตร์มีลักษณะเป็นวิชาตรรกวิทยา เพราะคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ว่าด้วยเหตุผลและศึกษาระบบซึ่งสร้างขึ้น โดยอาศัยข้อตกลงและใช้เหตุผลตามลำดับขั้นตอน คือ ทุกขั้นตอนจะเป็นเหตุเป็นผลกันมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เพราะเห็นว่าคณิตศาสตร์นั้นจะเริ่มด้วยเรื่องง่าย ๆ และอธิบายข้อคิดต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งเริ่มต้นด้วย นิยาม จุด เส้นตรง ระนาบ เรื่องอันเป็นพื้นฐานเหล่านี้จะนำไปสู่เรื่องต่อไป

5. คณิตศาสตร์เป็นศิลปะอย่างหนึ่งเช่นเดียวกับศิลปะอื่น ๆ ความงามของคณิตศาสตร์ก็คือ ความมีระเบียบและความกลมกลืนที่เกิดขึ้นภายใน นักคณิตศาสตร์ออกมาสำรวจความคิดใหม่ ๆ ทางคณิตศาสตร์ส่งผลให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานของวิทยาการทุก ๆ สาขา สามารถนำคณิตศาสตร์ไปใช้กับวิชาอื่นได้ สามารถแสดงความเป็นเหตุเป็นผลกัน ใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย เป็นเครื่องมือที่ใช้ให้ผู้เรียนคิดอย่างมีเหตุผล มีระเบียบแบบแผนและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้น การเรียนการสอนคณิตศาสตร์จะต้องมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อให้เกิดประสบการณ์ต่าง ๆ ในอันที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. สำคัญของวิชาคณิตศาสตร์

พิสมัย ศรีอำไพ (2535 : 8-9) กล่าวว่าคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญที่เยาวชนทุกคนต้องเรียนและเป็นความจำเป็นที่เยาวชนทุกคนต้องมีความรู้ทางคณิตศาสตร์ (Mathematics for All and All for Mathematics) การที่เยาวชนจะเป็นผู้รู้ทางคณิตศาสตร์ (Mathematically Literate Citizens) และเป็นผู้ที่มีศักยภาพทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Power) หรือไม่นั้น การจัดโปรแกรมการเรียนการสอนเพื่อเปิด โอกาสให้นักเรียนได้เรียนตลอดจนการจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน การจัดเนื้อหาสาระทางคณิตศาสตร์ กระบวนการเรียนการสอน ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนคณิตศาสตร์ทั้งสิ้น

เสริมศักดิ์ สุรวัดถ (2539 : 1) กล่าวว่าคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่สำคัญมาก ความสำคัญของคณิตศาสตร์มีทั้งสำคัญในตนเองและเป็นรากฐานสำคัญสำหรับสาขาอื่น จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันคณิตศาสตร์มีบทบาทมากกว่าในอดีตและมีความสำคัญในชีวิตประจำวันมากกว่าในอดีตและมีความสำคัญในชีวิตประจำวันมากขึ้นเป็นลำดับ เกือบทุกวิชาต้องอาศัยความรู้ทางคณิตศาสตร์ทั้งสิ้น เช่น

ทางสังคมวิทยาต้องอาศัยความรู้ทางสถิติ นักธุรกิจต้องใช้ความรู้และหลักการทางคณิตศาสตร์ช่วยคำนวณผลิตผลทางวิชาการ นอกจากนี้ในส่วนของเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ยังมีลักษณะที่สามารถพัฒนาความคิดของผู้เรียนได้มาก สามารถทำให้เป็นผู้รู้และใช้ความรู้ได้อย่างรอบคอบเป็นระเบียบ ละเอียดถี่ถ้วน และมีเหตุผล การเป็นคนช่างสังเกตมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา คุณสมบัติเหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญมากที่จะทำให้มนุษย์เป็นผู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่พบในชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมทรง สุวพานิช (2539 : 4-5) กล่าวถึงความสำคัญไว้ว่า วิชาคณิตศาสตร์มีความสำคัญและบทบาทต่อบุคคลมาก คณิตศาสตร์ช่วยฝึกให้คนมีความรอบคอบ มีเหตุผล รู้จักหาเหตุผลความจริง การมีคุณธรรมเช่นนี้อยู่ในใจเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าความเจริญทางด้านวิชาการใด ๆ นอกจากนั้น เมื่อเด็กคิดเป็นและเคยชินต่อการแก้ปัญหาตามวัยไปทุกระยะแล้ว เมื่อเป็นผู้ใหญ่ย่อมสามารถจะแก้ปัญหาชีวิตได้

3. ประโยชน์ของคณิตศาสตร์

พิสมัย ศรีอำไพ (2538 : 16) กล่าวถึงประโยชน์ของวิชาคณิตศาสตร์ไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. ประโยชน์ที่ใช้ในลักษณะที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งทุกคนทราบดี คือ ทำให้บวก ลบ คูณ หารได้ เป็นความสามารถที่ใช้ในชีวิตประจำวันของทุกคน ทุกระดับและทุกอาชีพ นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือปลูกฝังและอบรมให้ผู้เรียนมีนิสัย ทักษะคิด และความสามารถของสมอง เช่น ความเป็นคนช่างสังเกต การคิดอย่างมีเหตุผล และแสดงความคิดออกมาอย่างเป็นระเบียบและชัดเจน ตลอดจนความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา

2. ประโยชน์ในลักษณะประเทืองสมอง ผู้ที่ศึกษาคณิตศาสตร์สูงขึ้น จะเห็นว่าเนื้อหาของคณิตศาสตร์บางตอนไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้โดยตรง แต่เนื้อหาเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ช่วยฝึกให้คนเราเป็นคนที่มีฉลาดขึ้น วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่เราจะหาประสบการณ์ได้โดยตรงทางสมองจึงเป็นที่ยอมรับว่าคณิตศาสตร์ช่วยเพิ่มให้สมรรถภาพให้มันสมองมีความสามารถในการคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาได้ดีขึ้น ถ้าหากเราจะกล่าวว่าคณิตศาสตร์ทำให้คนเรามีความฉลาดขึ้นก็เป็นคำกล่าวที่ไม่ผิด เพราะการวัดความฉลาดนั้นเราวัดที่ความสามารถของมันสมอง

สมทรง สุวพานิช (2539 : 15-19) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวิชาคณิตศาสตร์ไว้ว่า

1. คณิตศาสตร์มีความสำคัญในชีวิตประจำวัน เช่น การดูเวลา การซื้อขาย การชั่งตวง การวัดระยะทาง การติดต่อสื่อสาร การกำหนดรายรับรายจ่ายในครอบครัว หรือแม้แต่การเล่นกีฬา

2. ประโยชน์ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ เช่น อาชีพนักอุตสาหกรรม นักธุรกิจ รัฐบาลการนั้น ก็จำเป็นต้องใช้คณิตศาสตร์ช่วยในการวางแผนการปฏิบัติงานอีกด้วย

3. คณิตศาสตร์ช่วยปลูกฝังและอบรมให้เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติ นิสัยทัศนคติ และความสามารถทางสมองบางประการ ดังนี้

- 3.1 ความเป็นผู้มีเหตุผล
- 3.2 ความเป็นผู้ที่มีลักษณะนิสัยละเอียดและสุ่มรอบคอบ
- 3.3 ความเป็นผู้มีไหวพริบ และปฏิภาณที่ดีขึ้น
- 3.4 ฝึกให้เป็นผู้พูดและเขียนได้ตามที่คิด
- 3.5 ฝึกให้ใช้ระบบและวิธีการซึ่งช่วยให้เข้าใจสังคมได้ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเหตุผล มีผล รู้จักเลือกวิธีแก้ไขปัญหาและที่สำคัญสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

ในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์เพื่อให้นักเรียนประสบผลสำเร็จได้นั้น ไม่เพียงแต่ครูผู้สอนจะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและวิธีสอนอย่างดียิ่งเท่านั้น ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักการสอนเป็นอย่างดีด้วย เพื่อจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มี

นักการศึกษาได้ให้หลักการหรือแนวทางในการสอนคณิตศาสตร์หลายทฤษฎีด้วยกัน ดังนี้

บุญทัน อยู่ชมบุญ (2529 : 24-25) ได้กล่าวถึงหลักการสอนคณิตศาสตร์ ดังนี้

1. สอนโดยคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียน คือ พร้อมในด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และพร้อมในแง่ความรู้พื้นฐานที่จะมาต่อเนื่องกับความรู้ใหม่ โดยครูต้องมีการทบทวนความรู้เดิมก่อน เพื่อให้ประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ต่อเนื่องกัน จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่เรียน ได้ดี

2. การจัดกิจกรรมการสอนต้องให้เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของนักเรียนเพื่อมิให้เกิดปัญหาตามมาภายหลัง

3. ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ครูจำเป็นต้องคำนึงถึงให้มากกว่าวิชาอื่น ๆ ในแง่ความสามารถทางสติปัญญา

4. ควรเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ ให้นักเรียนเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่มก่อนเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ จะช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมตามวัย และความสามารถของแต่ละคน

5. วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีระบบที่จะต้องเรียน ไปตามลำดับขั้น การสอนเพื่อสร้างความคิด ความเข้าใจ ในระยะเริ่มแรกจะต้องเป็นประสบการณ์ที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน สิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องและทำให้เกิดความสับสน จะต้องไม่นำเข้ามาในกระบวนการเรียนการสอน การสอนจะเป็นไปตามลำดับขั้นตอนที่วางไว้

6. การสอนแต่ละครั้งจะต้องมีจุดประสงค์ที่แน่นอนว่า จัดกิจกรรมเพื่อสนองจุดประสงค์อะไร
7. เวลาที่ใช้สอน ควรใช้ระยะเวลาพอสมควร ไม่นานจนเกินไป
8. ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการยืดหยุ่นให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกทำกิจกรรมได้ตามความพอใจ ตามความถนัดของตน และให้อิสระในการทำงานแก่นักเรียน สิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ การปลูกฝังเจตคติที่ดีแก่นักเรียนในการเรียนคณิตศาสตร์ ถ้าเกิดมีขึ้น จะช่วยให้นักเรียนพอใจในการเรียนวิชานี้ เห็นประโยชน์และคุณค่าย่อมจะสนใจมากขึ้น
9. การสอนที่ดีควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีการวางแผนร่วมกับครู เพราะจะช่วยให้ครู เกิดความมั่นใจในการสอน และเป็นไปตามความพอใจของนักเรียน
10. การสอนคณิตศาสตร์ควรให้นักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกันหรือมีส่วนร่วมเป็นการค้นคว้า สรุปกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองร่วมกับเพื่อน ๆ
11. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรสนุกสนานบันเทิง ไปพร้อมกับการเรียนรู้ด้วยจึงจะสร้างบรรยากาศที่น่าติดตามให้แก่ นักเรียน
12. นักเรียนจะเรียนได้ดีเมื่อเริ่มเรียน โดยครูใช้ของจริง อุปกรณ์ ซึ่งเป็นรูปธรรม นำไปสู่นามธรรม ตามลำดับ จะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ มิใช่จำคั่งเช่นการสอนในอดีตที่ผ่านมา ทำให้เห็นว่าวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ง่ายต่อการเรียนรู้
13. การประเมินผลการเรียนการสอนเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ครูอาจใช้วิธีการสังเกต การตรวจแบบฝึกหัด การสอบถามเป็นเครื่องมือในการวัดผลจะช่วยให้ครูทราบข้อบกพร่องของนักเรียนและการสอนของตน
14. ไม่ควรจำกัดวิธีคำนวณหาคำตอบของนักเรียน แต่ควรแนะนำวิธีคิดที่รวดเร็ว และแม่นยำภายหลัง
15. ฝึกให้นักเรียนรู้จักตรวจเช็คคำตอบด้วยตัวเอง
- บุพิน พิพิชกุล (2530 : 49-50) ได้กล่าวถึงหลักการสอนคณิตศาสตร์ไว้ดังนี้
1. สอนจากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องยาก
  2. เปลี่ยนจากรูปธรรมไปสู่นามธรรมในเรื่องที่สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนรูปธรรมประกอบได้
  3. สอนให้สัมพันธ์ความคิดเมื่อครูจะทบทวนเรื่องใดก็ควรทบทวนให้หมดการรวบรวมเรื่องที่เหมือนกันเข้าเป็นหมวดหมู่จะช่วยให้ นักเรียนเข้าใจและจำได้แม่นยำยิ่งขึ้น
  4. เปลี่ยนวิธีการสอน ไม่ซ้ำซากเบื่อหน่าย ผู้สอนควรสอนให้สนุกสนานและน่าสนใจ ใช้ความสนใจของนักเรียนเป็นจุดเริ่มต้นเป็นแรงคลไจที่จะเรียน ด้วยเหตุนี้ในการสอนจึงนำไปสู่บทเรียนเร้าใจเสียก่อน

5. สอนให้ผ่านประสาทสัมผัส ผู้สอนอย่าพูดเฉย ๆ โดยไม่ให้เห็นตัวอักษร ไม่เขียนกระดานคำเพราะการพูดลอย ๆ ไม่เหมาะกับวิชาคณิตศาสตร์

6. ควรจะคำนึงถึงประสบการณ์เดิมและทักษะเดิมที่นักเรียนมีอยู่ กิจกรรมใหม่ควรจะต้องเนื่องกับกิจกรรมเดิม

7. เรื่องที่สัมพันธ์กันก็ควรจะสอนไปพร้อม ๆ กัน

8. ให้นักเรียนเห็น โครงสร้าง ไม่ใช่เห็นแต่เนื้อหา

9. ไม่ควรเป็นเรื่องยากเกินไป ผู้สอนบางคนชอบให้โจทย์มาก ๆ เกินหลักสูตร อาจจะทำให้นักเรียนที่เรียนอ่อนท้อถอย การสอนต้องคำนึงหลักสูตรและเนื้อหาที่เพิ่มเติมให้เหมาะสม

10. สอนให้นักเรียนสามารถสรุปความคิดรวบยอดได้

11. ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติในสิ่งที่ทำได้

12. ผู้สอนควรมีอารมณ์ขันเพื่อช่วยให้บรรยากาศในห้องเรียนน่าเรียนยิ่งขึ้น

13. ผู้สอนควรมีความกระตือรือร้นหรือตื่นตัวอยู่เสมอ

14. ผู้สอนควรหมั่นแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อจะนำสิ่งที่แปลกและใหม่มา

ถ่ายทอดให้นักเรียน

15. ผู้สอนควรจะเป็นผู้ที่ศรัทธาในอาชีพของตน จึงจะทำให้สอนได้ดี

ประสิทธิ์ มิ่งมงคล และศักดา บุญโต (2525 : 36-44) ได้กล่าวถึงหลักการสอนคณิตศาสตร์ไว้ดังนี้

1. การสอนคณิตศาสตร์ให้เหมือนรูปแบบของศิลปะอย่างหนึ่ง การสอนลักษณะนี้เน้นให้นักเรียนซาบซึ้งและสามารถแสดงออกถึงความสำเร็จในทางคณิตศาสตร์ด้วยภาษา คณิตศาสตร์ที่เหมาะสมและรัดกุม

2. การสอนคณิตศาสตร์ให้เหมือนกับเล่นเกมอย่างหนึ่ง การสอนลักษณะนี้ ผู้สอนเน้นให้นักเรียนรู้จักกฎเกณฑ์ต่าง ๆ คล้ายกับการเล่นเกมแต่ละอย่างจะต้องมีข้อตกลงเบื้องต้นในการปฏิบัติต่าง ๆ

3. การสอนคณิตศาสตร์ให้เหมือนกับเป็นสาขาหนึ่งของวิชาวิทยาศาสตร์ การสอนลักษณะนี้ยึดระเบียบทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก โดยมีการตั้งสมมติฐาน ตรวจสอบสมมติฐาน แล้วสรุปเป็นกฎเกณฑ์

4. การสอนคณิตศาสตร์ให้เหมือนกับแนวทางไปสู่เทคโนโลยีต่าง ๆ การสอนลักษณะนี้เป็นการสอนโดยใช้แผนภูมิสายงาน ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางทั้งในส่วนคณิตศาสตร์ และในส่วนของการศึกษาสาขาต่าง ๆ

จากแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับหลักการสอนคณิตศาสตร์ ดังที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การสอนคณิตศาสตร์ ควรเริ่มสอนจากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องยาก ควรเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์

ใหม่เข้าด้วยกัน สอนโดยใช้สื่อที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม เริ่มจากของจริง ไปสู่สัญลักษณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งเสริมให้ นักเรียนคิดคำนวณและแก้ปัญหาด้วยตนเอง แล้วสามารถสรุปความคิดรวบยอดด้วยตนเองได้ และต้องคำนึงถึงความพร้อมของนักเรียนในทุก ๆ ด้านด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ คือ เครื่องมือซึ่งจะมีประสิทธิภาพได้ถ้ามีการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง ครูควรเป็นผู้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้องวิธี จึงจะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมาย

2. ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้

ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรมีดังนี้

1. มีความละเอียด ชัดเจน มีหัวข้อและส่วนประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมตามศาสตร์ของการสอน โดยสามารถตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 สอนอะไร (หน่วย หัวเรื่อง ความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญ)

1.2 เพื่อจุดประสงค์อะไร (จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งควรเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม)

1.3 ด้วยสาระอะไร (เนื้อหา / โครงร่างเนื้อหา)

1.4 ใช้วิธีการใด (กิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ)

1.5 ใช้เครื่องมืออะไร (วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งการเรียนรู้)

1.6 ทราบได้อย่างไรว่าประสบความสำเร็จ (การวัดผลและประเมินผล)

2. แผนการจัดการเรียนรู้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

3. ส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องสัมพันธ์เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เช่น

3.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมสาระ / เนื้อหา และเป็นจุดที่พัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและเจตคติ

3.2 กิจกรรมการเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา / สาระ

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.3 วัสดุอุปกรณ์ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ควรสอดคล้องสัมพันธ์กับ

กิจกรรมการเรียนรู้

3.4 การวัดผลและประเมินผล ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

3. รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้สามารถเขียนได้ทั้งแบบความเรียงและแบบตาราง โดยมี ส่วนประกอบสำคัญดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วยรายละเอียดทั่วไป ได้แก่ ชื่อหลักสูตร ประเภทวิชา สาขาวิชา รหัสวิชา ชื่อวิชา หน่วยกิต จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ จุดประสงค์รายวิชา มาตรฐานรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา

ส่วนที่ 2 โครงสร้างการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ตารางวิเคราะห์คำอธิบาย รายวิชา และการกำหนดหน่วยการเรียนรู้และเวลาที่ใช้

ส่วนที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สารระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/อุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และ บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

แนวคิดเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (ม.ป.ป. : 2) ได้ให้ความหมายของแบบฝึก คือ สื่อการเรียน การสอนชนิดหนึ่ง ที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิด ความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น

ไพเราะ วุฒิเจริญกุล (2540 : 44) ให้ความหมายของแบบฝึกปฏิบัติว่า หมายถึง คู่มือ นักเรียน ที่นักเรียนต้องใช้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนจากชุดการสอน เป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนบันทึก สารสำคัญและทำแบบฝึกด้วย มีลักษณะคล้ายกับแบบฝึกหัด แต่ครอบคลุมกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงกระทำ มากกว่าแบบฝึกหัด อาจกำหนดแยกเป็นแต่ละหน่วย เรียกว่า Worksheet หรือ กระดาษคำตอบ ซึ่ง ผู้เรียนต้องถือติดตัวเวลาประกอบกิจกรรมต่าง ๆ หรืออาจรวมเป็นเล่ม เรียกว่า Workbook โดยเขียน รวบรวมตามลำดับตั้งแต่หน่วยที่ 1 ขึ้นไป แบบฝึกปฏิบัติเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้เรียน แต่ต้องเก็บไว้ที่ ชุดการสอนเป็นตัวอย่างชุดเสนอ

2. ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

ในการสร้างแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนมีองค์ประกอบหลายอย่างซึ่งการศึกษาได้ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ดังนี้

วลี สุมิพันธ์ (2530,189-190) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดีต้องมีลักษณะดังนี้

1. เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
2. เหมาะสมกับระดับวัย และระดับความสามารถของเด็ก
3. มีคำชี้แจงสั้นๆ ที่จะทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย คำสั่ง/คำชี้แจงต้อง
4. ใช้เวลาเหมาะสม คือ ไม่ใช่เวลานานหรือเร็วเกินไป
5. เป็นเรื่องที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

กะทัดรัด

3. ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538, 53) กล่าวถึง ประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. เป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาระของครู
2. ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาได้ดียิ่งขึ้น
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ
4. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน
5. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว
6. ช่วย让孩子สามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง
7. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาต่างๆของนักเรียนได้อย่างชัดเจน
8. ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนเต็มที่ นอกเหนือจากที่เรียนในบทเรียน
9. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง
10. ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านและการเขียนสะกดคำ

ทางจิตใจมากขึ้น

4. หลักการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ

เกสร รองเดช (2522,36-37) ได้กล่าวถึงแนวทางในการสร้างแบบฝึกไว้ดังต่อไปนี้

1. สร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
2. เรียงลำดับแบบฝึกจากง่ายไปหายาก
3. แบบฝึกบางแบบควรให้ภาพประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก
4. แบบฝึกที่สร้างขึ้นเป็นแบบสั้นๆ ใช้เวลาฝึก 30-40 นาที
5. เพื่อป้องกันความเบื่อหน่ายแบบฝึกต้องมีลักษณะแตกต่างกัน

5. หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึก

อารีย์ พันธมณี (2534,123-127) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนผู้สอนควรใช้เทคนิคการสอนต่างๆ เพื่อจูงใจผู้เรียนให้อยากรู้ อยากเห็น และพยายามส่งเสริมให้ผู้เรียน ประสบผลสำเร็จตามความสามารถของแต่ละบุคคล จากการทดสอบของ Thromdike สามารถสรุปได้ว่า

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) หมายถึง สภาพความพร้อมหรือวุฒิภาวะของผู้เรียนทั้งทางร่างกายอวัยวะต่าง ๆ ในการเรียนรู้และจิตใจในฐานะประสบการณ์เดิม ความสนใจและความเข้าใจต่อสิ่งที่เรียน

2. กฎแห่งการฝึกหัด หมายถึง การฝึกฝนการตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่เสมอ ย่อมทำให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง แบ่งออกเป็น

2.1 กฎแห่งการใช้ (Law of Use) หมายถึง การฝึกฝน การตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่ง ย่อมทำให้เกิดพันธะที่แน่นแฟ้นระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองหรืออาจกล่าวได้ว่า เรียนรู้สิ่งใดแล้ว ได้นำ ไปใช้บ่อยจะเป็นประจำก็จะทำให้ความรู้ยู่ถาวรและไม่ลืม

2.2 กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disuse) หมายถึง การไม่ได้ฝึกฝนหรือไม่ได้ใช้ ไม่ได้ทำบ่อย ๆ ย่อมให้ความมั่นคงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองอ่อนกำลังลงหรืออาจทำให้ความรู้นั้นลืมนั่นสิ้นไป

หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก สรุปไว้ว่า ในการสร้างแบบฝึกควรคำนึงถึงจิตวิทยาในการเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและการตอบสนองด้วยการแสดงออก ความหลากหลายของแบบฝึกควรคำนึงถึงความพร้อม วัยของผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. งานวิจัยในประเทศ

อรรถพร ลำภา (2545 : 69-74) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเวลา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเวลาที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูและใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับการสอนตามคู่มือครูและใช้แบบฝึกหัดในหนังสือเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 ในโรงเรียนบ้านนาผาง 18 คน และโรงเรียนบ้านสว่างใต้ 9 คน รวม 37 คน โดยการคัดเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนสังกัดกลุ่มโรงเรียนนาผาง อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการสอนแบบฝึกเสริมทักษะ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบฝึกเสริมทักษะวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเวลา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 85.31/80.00

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู และใช้แบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเวลาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือ และใช้แบบฝึกหัดในหนังสืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ปฐมภรณ์ สิทธิเชื้อ (2546 : 63-68) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเสริมทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนและทศนิยม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 และเพื่อศึกษาความคงทนของการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยบุรีรัมย์ จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ 2 ชนิด ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 13 แผน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะประกอบแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 13 ชุด และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบชนิดเลือกตอบจำนวน 20 ข้อ ผลการศึกษาปรากฏ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเสริมทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนและทศนิยม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 78.52/87.71

2. นักเรียนที่เรียนเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบเสริมทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนและทศนิยม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนและเมื่อระยะเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน

ชรรมณู มิเสนา (2546 : 75-80) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/3 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม จำนวน 6 แผน แบบทดสอบประจำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม จำนวน 6 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้สร้างขึ้นมี ประสิทธิภาพ 78.94/76.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียน

โดยใช้แบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 0.66 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 66 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับมาก

นวลอนงค์ แซ่มพุทรา (2547 : 106-114) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ด้วยแบบฝึกทักษะการคิดคำนวณเรื่อง พหุนาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า จากการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ด้วยแบบฝึกทักษะการคิดคำนวณเรื่อง พหุนาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า

1. คะแนนจากแบบฝึกทักษะการคิดคำนวณของนักเรียนกลุ่มเก่งส่วนใหญ่สามารถทำคะแนนได้ดี นักเรียนกลุ่มปานกลางสามารถทำคะแนนได้ดีผ่านเกณฑ์ทุกคน และนักเรียนกลุ่มอ่อนสามารถทำคะแนนได้ผ่านเกณฑ์ทุกคน
2. คะแนนจากแบบทดสอบย่อยท้ายแผนการจัดการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 79.14 คะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์คิดเป็นร้อยละ 78.06
3. ผลจากการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการคิดคำนวณ นักเรียนตั้งใจและสนใจในการเรียน นักเรียนทุกกลุ่มให้ความร่วมมือกันในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน และรู้พอใจในการทำกิจกรรม

จรรยา สุทธิยานุช (2547 : 66-71) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การคูณทศนิยม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การคูณทศนิยม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การคูณทศนิยม ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 34 คน โรงเรียนบ้านแทนมีย์ จังหวัดสุรินทร์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การคูณทศนิยม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการคูณทศนิยม แบบทดสอบย่อยประจำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 ชุด และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การคูณทศนิยม ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ได้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การคูณทศนิยม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 82.21/79.29 สูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน มีดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การคูณทศนิยม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 0.72 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 72 และนักเรียนมีความพึง

พอใจต่อการเรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การคูณทศนิยม ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

อาจารย์ สฤณีไพศาล (2547 : 47-50) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะ
วิชาคณิตศาสตร์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนคำแก้ว จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวก การลบ จำนวน 12 ชุด
แผนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ผลวิจัยพบว่า

1. แบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องการบวก การลบ
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.29/78.76

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก การลบ ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทิพปภา ศิริธีรพันธ์ (2547 : 73-78) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชา
คณิตศาสตร์ด้วยแบบฝึกทักษะการคิดคำนวณ เรื่อง จำนวนเต็มชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน
การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจำนวนทั้งหมด 45 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ใน
การศึกษาค้นคว้ามี 6 ชนิด ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ แบบทักษะการคิดคำนวณ
แบบทดสอบย่อยทำขวงจร แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน และแบบ
สังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการศึกษาพบว่า จากการพัฒนาการจัดการเรียนรู้
วิชาคณิตศาสตร์ด้วยแบบฝึกทักษะการคิดคำนวณ เรื่อง จำนวนเต็มชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนกลุ่มเก่ง
ปานกลางและอ่อน สามารถทำแบบฝึกทักษะการคิดคำนวณได้ทุกคน รวมคะแนนคิดเป็นร้อยละ 86.11
คะแนนแบบฝึกทักษะการคิดคำนวณและแบบทดสอบย่อย คิดเป็นร้อยละ 94.76

นราพร ชูระหาร (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการ
เรียนและแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องพื้นที่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า
แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องพื้นที่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมี
ประสิทธิภาพเท่ากับ 77.94/76.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะ สูงกว่าก่อนเรียนร้อยละ 15
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุจินดา ตัณฑะสุวรรณะ (2548 : 68-74) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการเรียน
วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. แผนการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึก
ทักษะ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.00/79.18 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. นักเรียนหลังการเรียนตามแผนการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างจากคะแนนเฉลี่ยความคงทนความรู้หลังการเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์

อภิรักษ์ จงวงษ์ (2549 : 78-83) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์โดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เรื่อง เศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 20 คน เครื่องที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดกระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏ ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะกระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 84.60/77.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75

2. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะกระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าดัชนี (E.I.) เท่ากับ 0.6658 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.58

3. นักเรียนที่เรียนแบบฝึกทักษะพัฒนากระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์มีกระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

ราชัน โทธิจำ (2549 : 118-126) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หารเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดียที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 เพื่อศึกษาคะแนนทดสอบหลังเรียนกับคะแนนทดสอบเฉลี่ยหลังเรียน 14 วัน และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดวรดิษฐ์ จำนวน 19 คน เครื่องที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดีย วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.92/80.64 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่าดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนที่เรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดียที่พัฒนาขึ้นมีค่าเท่ากับร้อยละ 68 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเท่ากับร้อยละ 80.64 นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ และมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนระบบมัลติมีเดียอยู่ในระดับ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

มิลเลอร์ (Miller. 1997 : 4679-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำนิยามและความเชื่อเกี่ยวกับการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ การฝึกแก้ปัญหาของครูและวิธีที่ครูสอนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของครูวิชาคณิตศาสตร์โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 คน โดยการสัมภาษณ์ครูแต่ละคน 3 ครั้ง และสังเกต 1 ครั้ง ในระหว่างการสอนการแก้ปัญหาก็เก็บข้อมูลใช้คำถอดเทปบันทึกเสียง บันทึกภาคสนาม และรายการตรวจสอบการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ซึ่งตรวจเช็คบันทึกเทป บันทึกภาคสนาม และรายการตรวจสอบการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า แม้การให้คำนิยามการปฏิบัติการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์และการสอนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของครูแต่ละคนจะแตกต่างกัน ครูแต่ละคนก็ยังแสดงทั้ง 3 อย่างสอดคล้อง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าวิธีการที่ครูได้รับการสอนและวิธีการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เมื่อครั้งเป็นนักเรียน มีความสัมพันธ์กับการสอนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของครูด้วย

ร็อก (Rock . 1998 : 763-A) ได้ศึกษาเพื่อกำหนดว่าการให้นักเรียนอธิบายปัญหาการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ให้คำตอบหรือไม่ และคำตอบที่ได้มีผลทำให้เกิดความเป็นเอกลักษณ์พิเศษ ซึ่งศึกษาการใช้อินเทอร์เน็ตในอนาคคเป็นเครื่องมือสอนและเพื่อเพิ่มการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์แก่นักเรียนรวมทั้งการสื่อสารในวิชาคณิตศาสตร์ได้

ปัญหาการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ 4 ข้อ นำไปใช้ในอินเทอร์เน็ตโดยใช้ปัญหาคณิตศาสตร์ศึกษาของมหาวิทยาลัยฟลอริดาตอนกลาง ในการแข่งขันประจำสัปดาห์ ปัญหา 2 ข้อต้องการคำตอบควบคู่ไปกับคำอธิบาย ส่วนปัญหาอีก 2 ข้อ ต้องการคำตอบเฉพาะตัวเลขใช้เวลานานกว่า 4 สัปดาห์ติดต่อกัน โดยปัญหาของสัปดาห์แรก และสัปดาห์ที่ 3 ต้องการเฉพาะคำตอบเป็นตัวเลข ส่วนปัญหาสัปดาห์ที่ 2 และสัปดาห์ที่ 4 ต้องการคำอธิบายประกอบคำตอบ การศึกษาครั้งนี้ต้องการคำตอบของคำถามต่อไปนี้ (1) การต้องคำอธิบายควบคู่ไปกับคำตอบนั้นส่งผลต่อความเต็มใจของนักเรียนที่จะแก้ปัญหาคณิตศาสตร์อย่างไร (2) ความต้องการคำอธิบายควบคู่ไปกับคำตอบจะลดการหาคำตอบที่ถูกต้องจากการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์หรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่ต้องการเฉพาะคำตอบเป็นตัวเลขได้รับคำตอบเฉลี่ยมากกว่าเป็น 2 เท่าของปัญหาที่ต้องการคำอธิบายและพบว่า ปัญหาที่ต้องการเฉพาะคำตอบที่เป็นตัวเลขจะได้รับคำตอบที่ถูกต้องจากผู้ร่วมเรียน ซึ่งถือเป็นปัญหาที่ต้องการคำอธิบายควบคู่ไปกับคำตอบ ในทางตรงกันข้ามเมื่อมีการระบุปัญหาเฉพาะ 1 ปัญหาจะมีสหพันธ์ในระดับสูง ระหว่างจำนวนปัญหาเฉพาะกับการได้รับคำตอบของปัญหาและพบว่าความรู้เกี่ยวกับจำนวนปัญหาสามารถเพิ่มความสามารถเชิงพยากรณ์ ความถูกต้องของคำตอบได้ 0.403 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 40

บรูคส์ (Brooks. 2000 : 2854-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสอนอ่านและเขียนของครู โดยมีความเชื่อว่าครูจะต้องมีความเชื่อมั่น และมีความสามารถเป็นนักอ่าน และนักเขียนจึงจะสามารถเป็นครูสอนอ่านและเขียนอย่างมีประสิทธิภาพได้โดยศึกษาจากครูในระดับชั้นเกรด 4 จำนวน 21 คน จาก 5 มลรัฐ ที่ได้รับการยกย่องจากครูใหญ่ หรือฝ่ายนิเทศการศึกษาว่าเป็นผู้สอนอ่าน

และเขียนที่มีประสิทธิภาพ การเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ครูเหล่านี้ส่วนมากมีความเชื่อมั่นในความสามารถการเป็นนักอ่าน มีความชอบอ่านเพื่อสันทนาการ ส่วนครูที่เชื่อว่าตนเองเป็นนักเขียนเรื่องจริง ไม่ใช่เขียนเพื่อความบันเทิงมีความรู้สึกที่ว่า พวกเขาสามารถเขียนได้ดี เมื่อได้รับการร้องขอให้เขียน การได้ฝึกปฏิบัติการอ่านและการเขียนมีบทบาทสำคัญต่อการสอนการอ่านและเขียนมาก นอกจากนี้ครูยังเชื่อว่ามีปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความสนใจและความต้องการเรียนของนักเรียน ท้องถิ่นรัฐ และเป้าหมาย หลักสูตรที่ครูใช้มีอิทธิพลต่อการสอนการอ่านและเขียนทั้งเรื่องส่วนตัวและวิชาการมากกว่าการปฏิบัติการอ่านและเขียนของครู โดยสรุปผลการศึกษาครั้งนี้ ไม่ได้สนับสนุนความเชื่อที่ว่า การอ่านและการเขียนของครูมีอิทธิพลต่อการอ่านและการเขียนของครู ดังนั้น จะต้องกระตุ้นส่งเสริมให้ครูได้สะท้อนธรรมชาติและความเป็นไปได้ทางการศึกษามีความสัมพันธ์กันระหว่างการดำรงชีวิตในฐานะเป็นครูกับเป็นเอกชน

ฮากันสัน (Hakanson, 2001: Web Site) ได้ศึกษาผลของการสะกดคำในบริบทที่มีต่อ นักเรียน จำนวน 17 คน ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีความสามารถในการสะกดคำจากคำไปจนถึงสูง ใช้เวลาฝึก 10 สัปดาห์ ไม่มีการจัดการสอนการสะกดคำโดยตรง แบบทดสอบก่อนและหลังการสอนใช้เปรียบเทียบผลของความรู้ทางการสะกดคำทั่วไปของนักเรียนนอกเวลาสอน ผลการทดสอบก่อนและหลังการสอนแสดงให้เห็นว่าการฝึกการสะกดคำโดยรวม การฝึกการสะกดคำโดยแยกเดี่ยวออกมาพบว่ามีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความรู้ทางการสะกดคำโดยรวม ผลการศึกษาครั้งนี้บ่งชี้ว่า การฝึกสะกดคำในบริบทของการเขียนของเราเองมีผลต่อความรู้ทางการสะกดคำโดยรวมมากกว่าการฝึกสะกดคำที่แยกออกมาเดี่ยว ๆ ถึงแม้ทั้งสองกลยุทธ์นั้นจะปรับปรุงความรู้ทางการสะกดคำโดยทั่วไปให้ดีขึ้นได้ก็ตาม

ฮิลล์ (Hill, 2002 : 2168-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการสอนหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาคณิตศาสตร์ที่จัดการสอนแบบบูรณาการกับการสอนแยกหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์และวิชาคณิตศาสตร์ โดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 6 ในโรงเรียนเขตเมืองรัฐเทกซัส ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาคณิตศาสตร์แบบบูรณาการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่า นักเรียนที่เรียนหลักสูตรปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความวิตกกังวลใจเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่าง
3. นักเรียนที่เรียนหลักสูตรวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์แบบบูรณาการ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ และเห็นคุณค่าของวิชาคณิตศาสตร์ต่อการดำรงชีวิตในสังคมมากกว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตรปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. มีความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างความคล่องแคล่วทางวิชาคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

สมิธ (Smith. 2002 : 124-A) ได้ศึกษาผลการตรวจการบ้านของครูที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 1-2 โดยพิจารณาจากตัวแปรต้น ทางสังคม เศรษฐกิจ กลุ่มชาติพันธุ์ และเพศของนักเรียน วิธีการศึกษาใช้แบบสอบถามและเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยศึกษาระเบียบวิธีการ วิธีสอน และรูปแบบการประเมินการบ้าน ผู้ถูกทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 1-2 รวม 658 คน และครู 8 คน โดยการวิจัยจะทราบถึงเจตคติของครูที่มีผลต่อโครงสร้างหลักสูตรและมีความเป็นธรรมชาติในเนื้อหาการวิจัยเลือกครูคณิตศาสตร์ที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 คน มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 คน มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 คน โดยมีครูที่ใช้เวลาตรวจการบ้าน 10 นาทีหรือน้อยกว่า 10 นาที เป็นการบ้านประเภท 1 ครูที่ใช้เวลาตรวจการบ้านมากกว่า 10 นาที เป็นการบ้านประเภท 2 ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนจากครูที่ให้การบ้านประเภท 1 สูงกว่าการบ้านประเภท 2 โดยกลุ่มการบ้านประเภท 1 มีเจตคติที่ดีต่อครูคณิตศาสตร์และชั้นเรียนคณิตศาสตร์มากขึ้นและครูการบ้านประเภท 1 มีเจตคติที่ดีต่อโครงสร้างหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานและเป็นธรรมชาติในเนื้อหา

ซิน (Xin. 2003 : 2476-A) ได้ทำการศึกษาผลที่แตกต่างกันของกลยุทธ์การสอน 2 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์การแก้ปัญหาที่อาศัยแผนผังเป็นฐาน และกลยุทธ์การสอนการแก้ปัญหาแบบดั้งเดิมที่มีต่อการมีความคงทนและการให้ความหมายแบบกว้าง ๆ เกี่ยวกับการแก้ปัญหาคำที่ใช้ในทางคณิตศาสตร์ และได้ศึกษาการรับรู้ตนเองของนักเรียนเกี่ยวกับการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการสอนรวมทั้งศึกษาความพึงพอใจด้านการใช้กลยุทธ์การแก้ปัญหาที่กำหนดให้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 22 คน ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และปัญหาในวิชาคณิตศาสตร์ โดยการสุ่มกำหนดให้ในสภาพการทดลอง การวัดซ้ำ ๆ กับรูปแบบกลุ่มทดลองใช้เพื่อเปรียบเทียบผลของกลยุทธ์การสอนทั้ง 2 กลยุทธ์ จากการวัดการปฏิบัติการแก้ปัญหาเกี่ยวกับคำ พบว่า กลุ่มที่สอนด้วยการอาศัยแผนผังเป็นฐานนั้นปฏิบัติได้ดีกว่ากลุ่มที่สอนด้วยวิธีแบบดั้งเดิมอย่างมีนัยสำคัญ เรื่องด้านคะแนนทดสอบหลังการทดลอง การทดสอบความคงทน และในคะแนนทดสอบติดตามผลกลุ่มที่สอนด้วยการอาศัยแผนผังเป็นฐานนั้นปฏิบัติได้ดีกว่ากลุ่มที่สอนด้วยวิธีแบบดั้งเดิมอย่างมีนัยสำคัญในการแก้ปัญหการถ่ายโอนเช่นกัน ภายหลังจากสอนกลยุทธ์ที่กำหนดให้นอกจากนี้การปฏิบัติของกลุ่มที่สอนด้วยการอาศัยแผนผังเป็นฐานมีคะแนนทดสอบหลังการทดลองการทดสอบความคงทนและติดตามผลดีกว่ากลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 6 คน ผลการรับรู้ตนเองและความพึงพอใจของนักเรียน พบว่า กลุ่มที่สอนด้วยการสอนที่อาศัยแผนผังเป็นฐานชอบแก้ปัญหาคำมากกว่าก่อนการทดลอง

จากผลการวิจัยที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การพัฒนาการเรียนการสอนที่มีลำดับขั้นตอนจากการเริ่มต้นจนแล้วเสร็จ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น และเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาวิธีสอนของครู ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนให้สูงขึ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY